

LKC 09.015

ADVIES IN DE ZAAK VAN:

mevrouw A, docente aan B te D (hierna: klagster),

-tegen-

de heer C, afdelingsleider bovenbouw op B te D (hierna: verweerder).

De klacht

Bij klaagschrift van 25 januari 2009 heeft klagster op grond van de klachtenregeling van de betrokken school bij het bevoegd gezag een klacht ingediend over verweerder. Het bevoegd gezag heeft de klacht na overleg met klagster doorgeleid naar de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). Nadat klagster op 4 februari 2009 nadere informatie (waaronder een kopie van een bijgehouden dagboek) had verstrekt, heeft de Commissie de klacht in behandeling genomen en als volgt samengevat:

Klagster klaagt erover dat haar leidinggevende de heer C zich vanaf 2006 grensoverschrijdend jegens haar heeft gedragen, zoals geïllustreerd in klaagschrift en bijlagen. Volgens klagster is er regelmatig sprake geweest van ongewenste intimiteiten, seksuele intimidatie en misbruik maken van zijn positie van direct leidinggevende.

Verweerder heeft de klacht weersproken.

Overwegingen van de Commissie

De Commissie constateert dat partijen in hun beschrijving van de situatie veel dezelfde voorvallen benoemen, maar dat beiden een verschillende beleving hebben van de omstandigheden waarin deze zijn voorgevallen.

De Commissie gaat bij de beoordeling van de klacht uit van de volgende, voor haar als vaststaande feiten en omstandigheden.

Partijen hebben in de eerste jaren dat zij samen op de school werkten een goede collegiale band opgebouwd, die door beide partijen als meer dan doorsnee is ervaren en toen ook door klagster gewenst was. Hoewel verweerder toen formeel niet de mentor/begeleider van klagster was, is in de loop der tijd deze relatie feitelijk tot stand gekomen. Klagster kon met haar problemen, zowel werk als privé, bij verweerder terecht. Klagster heeft aangegeven verweerder daarvoor ook te hebben gewaardeerd.

Voor klagster is er echter een ommekeer gekomen op het moment dat de relatie voor haar een andere dimensie begon te krijgen. Voor de Commissie is op grond van de stukken en het ter zitting verhandelde aannemelijk geworden dat dit moment betrekking heeft op het gesprek in het café in Z begin 2006. Klagster heeft de door verweerder daar gemaakte opmerkingen over de speciale plek die zij innam, geïnterpreteerd als een andere belangstelling voor haar dan voorheen gevoeld en gewenst. De speciale aandacht van verweerder werd voor haar vanaf dat moment meer en meer beklemmend. In eerste instantie dacht zij de situatie zelf te kunnen beheersen door grenzen te stellen aan het gedrag van verweerder en met het nemen en houden van een gepaste afstand tot verweerder te bereiken dat haar grenzen niet werden overschreden. Klagster stelt dat ze anderzijds loyaal naar verweerder wilde blijven, omdat hij haar zo had geholpen in periodes dat zij het wat moeilijker had.

Wanneer dan verweerder reageerde door een totaal andere houding, door klagster gevoeld als stuurs en haar volkomen negerend, zocht zij vanuit die loyaliteit naar hem contact in de hoop weer tot die eens zo gewaardeerde relatie met elkaar te komen. Klagster moet daarin naar verweerder ambivalent zijn overgekomen mede omdat de signalen die klagster verweerder in dit kader gegeven heeft, niet altijd

Onderwijsgeschillen

even duidelijk zijn geweest. Vast staat dat partijen beiden niet tevreden waren met de periodes waarin de relatie tussen hen puur zakelijk en afstandelijk was.

Verweerder heeft in de bewuste periodes soms extreem afstand genomen gezien de in het dossier aanwezige excuuskaarten die verweerder klaagster vanwege zijn "lomp gedrag" (aldus de tekst op een kaartje) heeft gestuurd. In de pogingen die klaagster deed om weer tot een genormaliseerde verhouding tot elkaar te komen, stelt de commissie vast dat klaagster zelf ook terugviel in haar gedrag van vóór 2006 en bijvoorbeeld vriendschappelijke sms'jes stuurde of verweerder betrok bij haar privéleven of anderszins dubbele signalen afgaf. Door deze dubbele signalen is verweerder naar de commissie moet vaststellen ook verward geraakt over de inhoud dan wel het karakter van de boodschappen die klaagster aan hem zond.

De Commissie kan dan ook begrijpen dat verweerder door deze tegenstrijdige signalen niet altijd heeft geweten waar hij aan toe was.

Aldus is aannemelijk is geworden dat in de "goede" periodes er altijd wel een moment was dat verweerder zich op een manier gedroeg die bij klaagster het gevoel gaf dat hij een door haar al dan niet expliciet gestelde grens overschreed.

Voor de Commissie staat vast dat beide partijen signalen hebben uitgezonden die anders zijn overgekomen dan bedoeld.

De Commissie is van oordeel dat de telkens terugkerende verstoring van de verhouding en het gevoel dat klaagster bij deze verhouding kreeg in overwegende mate aan verweerder is aan te rekenen. Verweerder was bekend met de kwetsbaarheid van klaagster en had gezien de signalen van klaagster moeten beseffen dat de in de loop der tijd ontstane vertrouwensrelatie te ver doorgesloten was. Het is de Commissie niet gebleken dat ook het toch tamelijk verontrustende signaal dat klaagster een andere leidinggevende wilde, bij verweerder heeft geleid tot reflectie over zijn handelen en een vorm van collegiale consultatie hoe met de situatie om te gaan. In dat kader heeft het de Commissie ook bevreedend dat verweerder, na de door hem als ongepast opgevatte vraag van klaagster 'Wil je met me naar bed?' zich niet heeft gerealiseerd dat de oorspronkelijk door hem meer als vaderlijk bedoelde band zich ontwikkeld had tot een meer complexe. Als leidinggevende van klaagster had hij extra zorgvuldig moeten zijn in de aard van de relatie die hij met zijn medewerker aanging.

Het staat voor de Commissie vast dat de gebeurtenissen als door klaagster omschreven door haar als intimiderend zijn beleefd. De Commissie heeft moeten vaststellen dat dit klaagster van slag heeft gemaakt en het welbevinden van klaagster op de werkplek door het handelen van verweerder is aangetast. Het moge dan zo zijn dat klaagster wellicht in het begin deze aandacht als prettig heeft ervaren, verweerder is daarin echter doorgesloten. De Commissie moet derhalve vaststellen dat door dergelijk gedrag van verweerder voor klaagster een onaangename werkomgeving is ontstaan.

Dit gedrag kan verweerder worden toegerekend. Het (op indirecte wijze) aangeven van grenzen door klaagster heeft verweerder, wellicht ook door de wijze waarop klaagster daaraan invulling heeft gegeven, er niet van weerhouden door te gaan. De gedragingen van verweerder dienen ook te worden gezien in de hiërarchische relatie tussen beide partijen, waarbij de gevolgen van het onder druk komen van de werkrelatie naar het oordeel van de Commissie meer in de risicosfeer van de leidinggevende liggen en in dit geval in zijn positie als ervaren docent en als oudere in leeftijd ten opzichte van klaagster die stukken jonger is en in het vak van docent zeker in het begin nog geen ervaring had opgedaan. Dat verweerder dit aanduidt als de invulling van een 'vaderrol', doet daaraan niet af. Daarnaast stelt de commissie zich op het standpunt dat een professional als verweerder eerder dergelijke afwijzende signalen, hoe zwak ook, dient op te pikken en vervolgens daarnaar te handelen. Klaagster heeft wellicht haar grenzen niet of niet voldoende duidelijk aangegeven, doch dat maakt niet dat de gedragingen van verweerder - gezien de eerder genoemde senioriteit - hem niet minder worden toegerekend. Verweerder heeft naar de mening van de commissie daaruit geen lering getrokken. Bovendien heeft de commissie moeten vaststellen dat een enigszins structureel karakter daaraan niet kan worden ontzegd.

Over het standpunt van verweerder dat hij niets verkeerd heeft gedaan omdat anders de partner van klaagster wel actie zou hebben ondernomen, merkt de Commissie op dat verweerder het reflecteren van zijn gedrag niet af moet laten hangen van signalen van derden, maar zelf proactief op zijn handelen dient te reflecteren.

Het vorengaande brengt de Commissie tot de conclusie dat de klacht dat verweerder zich grensoverschrijdend heeft gedragen in de zin dat verweerder zijn professionele grenzen niet heeft onderkend en bewaakt, gegrond is.

Onderwijsgeschillen

Klaagster heeft het handelen van verweerder beschreven als ongewenste intimiteiten, seksuele intimidatie en als misbruik maken van zijn positie van leidinggevende. Bij de beoordeling van de vraag of iets wel of niet als seksuele intimidatie wordt bestempeld gaat het niet om de intenties van verweerder maar om de perceptie van klaagster in deze: zodra opmerkingen of gedragingen met een seksuele lading als ongewenst, vernederend of intimiderend worden ervaren, is in beginsel sprake van seksuele intimidatie.

De Commissie heeft geen reden te twijfelen aan de oprechtheid van de (subjectieve) beleving van klaagster.

De Commissie moet echter wel vaststellen dat zij niet van alle door partijen aangedragen voorbeelden heeft kunnen vaststellen of en hoe die hebben plaatsgevonden. Partijen hebben vaak tegengestelde verklaringen overgelegd en hebben hun visie niet onderbouwd met voldoende ondersteunende getuigenverklaringen. De verklaring van de vertrouwenspersoon dat zij zag dat waar klaagster was, verweerder niet ver uit de buurt was en de verklaring van de echtgenote van verweerder dat zij een briefje van klaagster onder de ruitenwisser had gevonden zijn hiervoor niet toereikend. Waar verweerder heeft erkend klaagster een schopje onder de kont te hebben gegeven en in haar zij te hebben geprikt en waar klaagster heeft aangegeven dit als ongewenst te hebben ervaren, is niet komen vast te staan dat dit ook is geschied vanuit een seksuele toenadering door verweerder. De Commissie is op grond van stellingen van klaagster en waar deze door verweerder worden betwist of anders uitgelegd, niet in staat te beoordelen of inderdaad sprake is geweest van seksuele intimidatie, ongewenste intimiteiten en/of machtsmisbruik.

Oordeel van de Commissie

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht in zoverre gegrond is dat verweerder zijn professionele grenzen ten opzichte van klaagster heeft overschreden.

Aanbevelingen van de Commissie

Op grond van het oordeel van de Commissie zal de Commissie het bevoegd gezag geen aanbeveling doen over de vraag of een disciplinaire maatregel jegens verweerder genomen dient te worden.

De Commissie moet wel vaststellen dat de verhouding tussen klaagster en verweerder inmiddels zo is verslechterd, dat het geen optie meer lijkt om samen werkzaam te zijn op één locatie.

De Commissie beveelt het bevoegd gezag van B aan te bezien of overplaatsing van één der partijen naar een van de andere locaties van B wenselijk en mogelijk is. Indien niet in overleg met partijen tot een oplossing wordt gekomen, beveelt de Commissie aan daarin een besluit te nemen met inachtneming van de inhoud van dit advies.

Aldus vastgesteld te Utrecht op 2 april 2009 door mr.dr. L.P.M. Klijn, voorzitter, drs. D.J. Duyvis en drs. M.H.W.C. Voeten, leden, in aanwezigheid van drs. J. van Velzen, secretaris.

w.g.

w.g.

mr.dr. L.P.M. Klijn, voorzitter

drs. J. van Velzen, secretaris